

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 4) หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษา จะต้องจัดหาแนวทางในการจัดแหล่งการเรียนรู้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพ มีประสบการณ์มานานหลายปี จะเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา โดยจัดการศึกษาวิชาชีพ 5 กลุ่ม คือ วิชาช่างอุตสาหกรรม วิชาเกษตรกรรม วิชาศิลปกรรม วิชาพาณิชยกรรม และวิชาคหกรรม มีจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาของกรมอาชีวศึกษามีฝีมือ ทักษะ สามารถทำงานเป็น คิดเป็น ทำได้จริง เกิดผลจริง มีคุณภาพ และมีมาตรฐานจริง ได้พยายามในทุกด้านทั้งในด้านการวางแผน การพัฒนาบุคลากร การผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ และการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล เพื่อตอบรับการพัฒนาประเทศใน

อนาคต

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด เป็นสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 กระทรวงศึกษาธิการได้รับมอบหมายหน้าที่ในการจัดการศึกษาวิชาชีพ 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ได้เปิดสอน 7 คณะวิชา คือ คณะวิชาพืชศาสตร์ คณะวิชาสัตวศาสตร์ คณะวิชาช่างกลเกษตรคณะวิชาประมง คณะวิชาพื้นฐาน คณะวิชาบริหารธุรกิจเกษตร และคณะวิชาอุตสาหกรรมเกษตร โดยเฉพาะหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งตามโครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2538 ได้กำหนดให้นักศึกษาทุกสาขาวิชาทุกคนที่จะจบหลักสูตรประกาศนียบัตร (ปวช.) มีสิทธิรับประกาศนียบัตร และในแสดงผลการศึกษาจากวิทยาลัยฯ ได้ก็ต่อเมื่อได้มีชั่วโมงการฝึกงานตามสถาน

ประกอบการในหน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรธุรกิจภาคเอกชนต่าง ๆ นอกจากการเรียนรู้ในสถานศึกษาเพื่อสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ไม่น้อยกว่า 350 ชั่วโมง และค่าระดับคะแนนที่ได้รับจากการฝึกงาน วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ได้จัดให้นักศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวที่กำลังศึกษาอยู่ฝึกงานในสถานประกอบการซึ่งมีทั้งหน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนในจังหวัดร้อยเอ็ด ตามความเหมาะสมของสาขาวิชาที่เรียน

การฝึกงานจึงเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยเสริมสร้าง พัฒนาความรู้และประสบการณ์ ตลอดจนการสร้างความทักษะที่ดีให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเพราะถือว่าการฝึกงานเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากภาคทฤษฎีไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานจริง และสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป (สุนทร ศรีเดช. 2545 : 46) จากการสอบถามข้อมูลผู้เกี่ยวข้องกับการส่งนักศึกษาได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการยกเลิกการรับนักศึกษาฝึกงาน การลดจำนวนนักเรียนนักศึกษาฝึกงานของสถานประกอบการบางแห่งโดยไม่ทราบสาเหตุในขณะที่ยังรับนักศึกษาอื่น ๆ จำนวนเท่าเดิม ประกอบกับผู้วิจัยได้รับมอบหมายหน้าที่ให้เป็นผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารด้านวิชาการ โดยเฉพาะได้รับทราบปัญหาบางประการ ได้แก่ วิกฤติภาวะทางการศึกษา การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การตรงต่อเวลาและมาปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การทำงานได้ถูกต้องตามขั้นตอนและลักษณะงาน และการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบกับการจัดส่งนักศึกษาออกฝึกงานยังหาข้อสรุปที่ชัดเจนไม่ได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการฝึกงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการฝึกงานของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษาฝึกงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษาฝึกงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงานในสถานประกอบการ อายุ ตำแหน่งหน้าที่งาน ประเภทของสถานประกอบการ และขนาดของสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้บริหารสถานประกอบการที่มีเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประเภทของสถานประกอบการ และประสบการณ์ทำงาน ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการรับนักศึกษาฝึกงานแตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

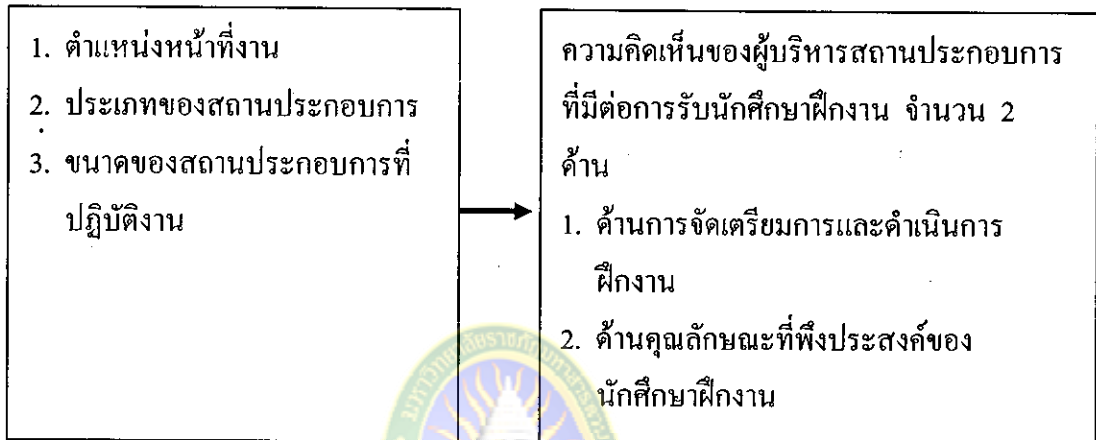
ขอบเขตของการวิจัย Rajabhat Mahasarakham University

การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษาฝึกงานระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด ในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีกรอบแนวคิดด้านกระบวนการ เนื้อหา ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และตัดแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. กรอบแนวคิดของการวิจัย ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานประกอบการกับการรับนักศึกษาฝึกงาน 2 ด้าน ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

2. ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานประกอบการและผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน ในจังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐบาลจำนวน 34 แห่ง และหน่วยงานเอกชน จำนวน 11 แห่ง รวมทั้งหมด 45 แห่ง

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ สถานภาพของผู้บริหารของสถานประกอบการ ได้แก่

3.1.1 ตำแหน่งหน้าที่งาน

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานประกอบการ

3.1.1.2 ผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน

3.1.2 ประเภทของสถานประกอบการ

3.1.2.1 หน่วยงานรัฐบาล

3.1.2.2 หน่วยงานเอกชน

3.1.3 ขนาดของสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน

3.1.3.1 สถานประกอบการขนาดเล็ก

3.1.3.2 สถานประกอบการขนาดกลาง

3.1.3.3 สถานประกอบการขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษาฝึกงาน จำนวน 3 ด้าน

3.2.1 ด้านการจัดเตรียมการและดำเนินการฝึกงาน

3.2.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานประกอบการที่มีต่อการรับนักศึกษาฝึกงาน หมายถึง ความรู้สึกหรือการรับรู้ของผู้บริหารสถานประกอบการ และผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของนักศึกษาฝึกงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับนักศึกษาฝึกงาน ระดับประกาศนียบัตร (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ดเข้าฝึกงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านการจัดเตรียมการและดำเนินการฝึกงาน หมายถึง กระบวนการที่เหมาะสมเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการร่วมมือระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา ในเรื่อง การวางแผน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการรับ-ส่งนักศึกษาฝึกงาน การจัดอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการฝึกงาน การจัดปฐมนิเทศ เพื่อให้ให้นักศึกษาทราบแนวทางในการปฏิบัติ ขอบข่ายของการฝึกงาน ความรู้ทางด้านพื้นฐานที่จำเป็นที่ต้องใช้ในขณะฝึกงานในสถานประกอบการ การมอบหมายงาน และกระบวนการเรียนการวิเคราะห์ข้อมูล อันเป็นประโยชน์ สำหรับการตัดสินใจผลการฝึกงานของนักศึกษา

1.2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาฝึกงาน หมายถึง กระบวนการที่เหมาะสมเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักศึกษาฝึกงานในด้านความรู้ทางวิชาการทั่วไป ความรู้ทางด้านวิชาชีพความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย บุคลิกภาพ และคุณธรรม จริยธรรม

2. การฝึกงาน หมายถึง การฝึกงานนอกสถานศึกษา โดยจัดส่งไปปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ และมีระยะเวลาฝึกงานไม่น้อยกว่า 350 ชั่วโมง จึงจะจัดว่าสำเร็จการศึกษา ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2538 ซึ่งกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าศึกษาต่อโดยใช้ระยะเวลาในการศึกษา 3 ปี

4. ประเภทของสถานประกอบการ หมายถึง หน่วยงานรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่รับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ด เข้าฝึกงานตามหลักสูตร

5. ขนาดของสถานประกอบการที่ปฏิบัติงาน หมายถึง สถานประกอบการขนาดเล็ก สถานประกอบการขนาดกลาง และสถานประกอบการขนาดใหญ่

6. สถานประกอบการขนาดเล็ก หมายถึง หน่วยงานของรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ที่มีผู้ปฏิบัติงานไม่เกิน 50 คน

7. สถานประกอบการขนาดกลาง หมายถึง หน่วยงานของรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนที่มีผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ 51 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 99 คน

8. สถานประกอบการขนาดใหญ่ หมายถึง หน่วยงานของรัฐบาล หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชนที่มีผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่ 100 คน ขึ้นไป

9. หน่วยงานรัฐบาล หมายถึง หน่วยงานสังกัดส่วนราชการ กอง กรม กระทรวงที่บริหารงานโดยงบประมาณของแผ่นดิน ปฏิบัติหน้าที่การงานของรัฐบาล

10. หน่วยงานเอกชน หมายถึง กิจการที่ประชาชน (ส่วนบุคคล) เป็นผู้ลงทุน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้นำใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้รับผิดชอบในการจัดส่งนักศึกษาฝึกงาน เช่น หัวหน้าฝ่ายหลักสูตรและการสอนตลอดจนถึงผู้บริหารของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีร้อยเอ็ดใช้ประกอบการพิจารณาวางแผนปรับปรุงและพัฒนารูปแบบ วิธีการในการจัดส่งนักศึกษาออกไป ฝึกงานรวมทั้งการปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ